

Naročnina

znaša letno 30 Din, polletno 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.

Posamezna številka 1 Din

UREDNIŠTVO: telefon številka 21
UPRAVA: telefon številka 54

Štev. rač. poštne hran. 12.549

Izhaja vsako nedeljo

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov

Na oglasni strani: cela stran 500
Din, pol strani 300 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 10 Din,
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15% dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust

UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murski Soboti.

Rokopisi se ne vračajo

II. LETO

Murska Sobota, 5. novembra 1933.

ŠTEV. 45

POLITIKA

Madžari niso zadovoljni s se danjimi mejami in skušajo na vse načine, da bi se zopet polastili tujh pokrajin, katere bi zopet lahko izmozgavali po mili volji. V kratkem bo baje bivši ministrski predsednik grof Bethlen šel v London, kjer bo imel predavanje o srednjeevropskem vprašanju. Domneva se pa, da bo šel po tajni misiji, da pripravi tla za morebitna pogajanja o reviziji trianonske mirovne pogodbe. Prazne sanje! Dosedaj ni nihče poslušal njih krivične prošnje, pa tudi v bodoče ne bodo. Bolje bi bilo, da bi g. Bethlen ostal doma, kjer ima vse preveč dela, da uredi žalostne razmere v katerih se država nahaja.

Gospodarski svet Male antante se bo sestal dne 15. novembra v Pragi. Razpravljal bo o stvarnem gospodarskem zbliznanju vsemi državami.

Predsednika Zedinjenih držav Roosevelta še čakajo velike težave, ker dosedaj se mu ni še posrečilo zvišati cen proizvodov, kakor je nameraval. Sedaj pa se še širijo tudi glasovi o inflaciji, vsled česar je vznemirjena prav vsa Amerika, posebno finančni krogi. Ze pred časom pa je izbruhnila stavka farmerjev, kar je poostrilo notranji položaj v državi.

17 komunistov so zaprli v Nemčiji, ker so baje hoteli ubiti več narodno socialističnih krajevnih voditeljev, med njimi tudi nekega policijskega ravnatelja.

Člani Gasilske zveze Kraljevine Jugoslavije lahko postanejo, po odredbi ministra za telesne vzgoje, razen državljanov naše kraljevine tudi tuji državljani, Slovani po krvi in jeziku, bivši državljani carske Rusije, državljani republike Poljske in držav Male antante.

Francosko mejo proti Nemčiji utrjujejo. Ob meji so zgrajene najmodernejše trdnjave, v katere ne more prodreti nobena topovska krogla. Po najnovejših vesteh bodo trdnjavski pas podaljšali ob vsej francoski belgijski meji, tja do morja.

Na Holandskem se bojijo Nemcev, ki se v zadnjem času mrzlično oborožujejo. Več poslancev je v poslanski zbornici izrazilo bojazen, da bi v morebitnem sporu med Francijo in Nemčijo, Nemci prihrumeli na Nizozemsko, odkoder bi jim bilo lažje vdreti v Francijo, kakor pa naskakovati dobro utrjeno francosko in belgijsko mejo.

Razorožitvena konferenca v Ženevi se je zopet odgodila. Razprave se bodo pričele 4. decembra.

Nemčija se pripravlja na volitve. Notranji minister Göring je že izdal potrebna navodila. Volilne komisije ne bodo sestavljene izključno iz članov narodno socialistične stranke, ampak tudi iz drugih osebnosti, ki so znane kot nacionalne. Štetje glasov se mora izvršiti javno in prav tako tudi javno razglasiti. Čeprav bo samo ena lista, in sicer narodno socialistične stranke, bo na njej tudi kakih 50 oseb, ki niso člani stranke. Vsak volilec bo dobil ovitek z dvema listkom. Eden bo bel in se bo nanašal na volitev v državni zbor, drugi pa zelen in se bo nanašal na plebiscit o splošni politiki vlade. Volitve se bodo vršile dne 12. novembra od 9 do 18 ure.

Nj. Vel. kralj Aleksander se je vrnil iz Niške banje v Beograd.

Romunski in bolgarski kralj sta se sestala na romunski kraljevi jahti na Donavi. Sestanek je velikega političnega pomena, ker sta se ga udeležila tudi voditelja zunanje politike obeh držav, Mušanov in Tillescu.

Bolgarski kralj Boris je imel prestolni govor ob otvoritvi zasedanja Sobraja. V svojem govoru je med drugim tudi omenil svoj sestanek z Nj. Vel. kraljem Aleksandrom in kraljico Marijo. Pri tem poročilu so navzoči poslanci in številno občinstvo na galerijah prirejalo burne ovacije svojemu vladarju.

Varšavsko univerzo je vlada razpustila zaradi zadnjih nemirov, pri katerih je bil eden izmed dijakov ubit, 20 pa hudo ranjenih. V spopadu, ki je trajal skoraj dve uri, so se posluževali nožev in revolverjev. Vsi profesorji so bili upokojeni, a rektor se bo moral zagovarjati pred sodiščem, ker ni pravočasno pozval policijo na pomoč.

Uvoz koruze v Francijo se je po prizadevanju naše vlade podaljšal. Rok za uvoz po znižani carini iz Jugoslavije v Francijo traja do 31. dec.

Novo francosko vlado je sestavil Albert Sarraut.

V vsej Turčiji so pred dnevi proslavili 10 letnico ustanovitve turške republike. Sovjetska vlada je darovala za to priložnost pet velikih bombnih letal.

Naš senat in narodna skupščina se bosta 9. novembra sestala k rednemu zasedanju, ki bo odprto s kraljevim ukazom.

Brezposelnim učiteljskim abiturijentom in abiturientkam!

Jugoslovensko učiteljsko združenje je sklenilo posvetiti brezposelnosti učiteljskih abiturijentov in abiturientkinj vso pažnjo. Saj zavzema, ta sicer moderen pojav, vsega premisleka vredne dimenzije, da si vlada na drugi strani v vseh srezih pomanjkanje učnih moči.

Sekcija v Ljubljani in sreska društva hočejo zbrati najprej potreben statističen material o brezposelnih tovariših in tovarišicah. Vsi prizadeti so naprošeni, da pošljejo na J. u. u.

sresko društvo M. Sobota podatke, ki naj obsegajo poleg imena in priimka še leto položitve diplomskega izpita, družinske in socialne razmere, eventualno sedanjo zaposlitev, stalno bivališče in pri abiturientih tudi vojno službo. Vabljeni so tudi na vsa učiteljska zborovanja, kjer nam bodejo dobrodošli gosti.

Prihodnje zborovanje bo v soboto 11. novembra 1933. v Sokolskem domu v M. Soboti.

J. u. u.-sresko društvo M. Sobota.

Smrtna vožnja

Vsa okolica Murske Sobotice je pod vtiskom nesreče, ki se je pripetila posestniku Cipotu Janezu iz Polane. V petek v popoldanskih urah se je napotil z vozom, v katerega sta bili vpreženi dve kobilici, v Odrance, da pripelje domov mladega bika, ki ga je pred dnevi kupil od nekega tamšnjega kmeta. Tam se je zamudil najbrže dalje časa, ker šele okrog 23. ure je njegova žena, ki ga je čakala doma, slišala, da je voz zapeljal na domače dvorišče. Stopila je na prag in zaklicala v temo: „Janez, ali si prišel?“ Ker pa ni dobila odgovora, je stopila k vozu, kjer je v grozi opazila, da leži preko droga pred vozom moško truplo brez znakov življenja. Vsa prestrašena je dognala, da je to njen mož. Poklcala je domače in sosedice, ki so mrtvega Cipota spravili v sobo. Pogled na njega je bil grozen: glava je bila brez kože, vsa gola, roke so bile odrgnjene do kosti, na nogah so viseli odtrgani podplati.

Bliskovito se je v okolici razširila vest o nesreči in ljudstvo je bilo prepričano, da je bila na delu zločinska roka. Orožništvo, ki je uvedlo vsestransko preiskavo, je ugotovilo naslednje:

Cipot, ki se je ponoči vračal iz Odrancev proti domu, se je med potjo ustavil v gostilni v Rakičanu, kjer je v družbi popil nekaj vina. To je bilo okrog 22. ure. Po kratkem prestanku se je odpravil spet naprej in se še pohvalil češ: „Moji konji so hitri in

kmalu bom doma.“ Najbrže se je zgodila nesreča kmalu po odhodu iz gostilne. Da bi prišel čimprej domov, je Cipot najbrže pognal konje v dir, kar pa je za njega postalo usodno. Ročica na vozu se je zrahljala, stranska deska je padla na cesto in bik, ki je bil ob ročici privezan, se je skotalil na tla. Zaradi ropotanja sta se živahna konja splašila in začela dirjati. Ko je bik padel z voza, je Cipot najbrže dobil udarec po glavi, da se je onesvestil in padel naprej na drog, kjer je obvisel. Kakor sledovi kažejo, so konji z vozom drveli preko gramoznih kupov, pri čemer je posestnik dobil smrtno poškodbo.

Kje sta konja tekla s svojim gospodarjem, se je prav dobro videlo še drugo jutro, saj je krvava sled držala skoro prav do doma. Konja sta morala na vso moč drveti, saj sta več kakor 10 km dolgo pot od kraja nesreče do doma, predirjala v dobri pol uri. Zanimivo je, da sta konja z vozom dirjala okrog 23. ure neovirano po Aleksandrovi cesti skozi Mursko Sobotico, pa tega prav nihče ni opazil.

Izgubljene reči so našli drugega dne raztresene ob poti tja do Rakičana. Bik, ki je padel z voza, pa se je drugo jutro pasel na travniku v bližini, kjer se je zgodila nesreča.

Vest, da je Cipot postal žrtev zločinske roke, je torej povsem neosnovana.

Usoda tihotapcev

V noči od 27. okt. so ustrelili organi pogran. čete na Polanjcih ob meji tihotapca, ki je baje iz Čakovca. Pri sebi je imel Din 5000.— Ista usoda je doletela pred kratkim nekega

drugega tihotapca, ki je tihotapil žganje in ga v Dedoncih ustrelil avstrijski finančni stražnik.

29. oktobra ob 4. uri jutraj je naletel službojoči graničar med obci-

Najboljši vinski mošt se dobi v gostilni Benko.

nama Čepinci in Nerađnovci na tihotapca, ki je nosil iz Madžarske v vreči 500 komadov pipnega tobaka. Tihotapca je odgovoril na graničarski „stoj“ z revolverskim strelom. Vendar ga je nato „pesem“ graničarske puške tako prestrašila, da je spustil vrečo tobaka ter jo popihal hitrih nog v temno noč. Kljub temu, da ljudstvo dobro ve, da so naše meje dobro zastražene in to bodisi podnevi ali ponoči, vendar tvega z drznimi tihotapljenji svoje življenje. Obilne žrtve tihotapstva bi končno le naj izpametovale ljudstvo.

Nevzdržne razmere na prehodu Cankova-Radkersburg-G. Radgona

V zadnjem času se ne sme več vršiti promet na omenjeni cesti in izgleda, da se je po petnajstih letih naenkrat našo goričansko glavno prometno žilo in najbolj frekventirano cesto degradiralo na cesto najslabše kategorije in s tem povzročila našemu ljudstvu ogromno škodo. Dosedaj je to cesto lahko pasiralo vsako vozilo in je bilo to v prid obćemu tujskemu prometu zlasti pa izvozni trgovini, sedaj pa se je to preprečilo. Kje je vzrok? Ali g. inšpektor iz Beograda, ki nas je pred kratkim obiskal? Prosimo merodajne činitelje, da se zavzamejo za nas goričance.

Darujte za POPLAVLJENCE!!

Murska Sobota

— **Nov grob.** Pred dnevi je preminul, po dolgi mučni bolezni g. Rengeo Ivan, uradnik pri tukajšnji občini. Pokojni, ki zapuša ženo in nepreskrbljene otroke, je nekaj časa tudi sodeloval pri našem listu. Težko prizadeti družini naše iskreno sožalje. N. v m. p.

— **Nabiralna akcija za poplavlence** je pred zaključkom. Rdeči križ, ki je podvzel nabiranje prostovoljnih prispevkov v našem kraju, je lahko s svojim delom zadovoljen. Nabral je lep znesek. Povsod kamor so prišli so našli radodarno roko in skoro nihče ni hotel zaostati v pomoči za naše najbednejše. Le nek „siromašen“ odvetnik ni imel pare za naše rojake onkraj Mure. . . Pred dnevi pa je pohitelo učiteljstvo tukajšnje osnovne šole v okoliške vasi, ki pripadajo mursko-soboškemu šolskemu okolišu, v namenu, da nabere tudi tamkaj prostovoljne darove za poplavlence. Posebno v Rakičanu je akcija dosegla popolen uspeh. Ni bilo hiše kjer se ne bi zrnje vsipalo v vreče nabiralcev, ki so se hitro polnile. Ljudje so dali radi in res iz srca. Le v enem popoldnevu so nabiralci nabrali preko 400 kg različnega zrnja. Vsa čast Rakičancem in hvala! Vso priznanje tudi

sedanjemu županu g. Celecu in prejšnjemu županu g. Győreku, ki sta nabiralcem šla v polni meri na roko. Pri lepo uspeli akciji imata tudi svoj delež.

— **Sport.** Za naš prekmurski sport je bila zadnja nedelja nesrečen dan. S. K. Mura je v Mariboru podlegla tamkajšnjemu klubu S. K. Svoboda z 0:1. S. K. Panonija pa je bila premagana na domačih tleh, od S. K. Gradjanski iz Čakovca z 1:7.

— **Nov urad.** Nova občina Murska Sobota okolica, je najela lokale v Cerkveni ulici, v hiši kjer je imel trgovino pokojni Erdőssy. Prostore sedaj prenavljajo in bodo za novi občinski urad prav primerni.

— **Obrtno nadaljevalna šola,** ki se je vsako leto začela že z 1. oktobra, bo pričela letos z poukom šele 3. t. m. Vzrok zakasnitve je baje v finančnih težavah v šolskem odboru obrtne nadaljevalne šole.

— **Uprava zdravstvenega doma** v M. Soboti nam javlja, da radi slabega obiska javnega kopališča ukine kopanje v sobotah popoldne. Kdor se želi kopati, se mu po naročilu pripravi topla voda. Cena Din 10— v večernih urah pa Din 12—.

— **Nesreče.** Botjan Ivan mali posestnik iz Tropovci se je pri delu zbodel s trnom v prst tako močno, da je moral poiskati zdravniško pomoč. — Žena dninarja Šaruga Julija iz Kapce je po neprevidnosti stopila na žrebelj, ki ji je šel prav globoko v meso. — Tkalec Jožef sin malega posestnika iz Gornje Bistrice je tako nesrečno padel z drevesa, da si je zlomil desno roko. — Vsi ponesrečenci se zdravijo v tukajšnji bolnišnici.

— **Osebnost.** K tukajšnji bolnišnici je bil dodeljen kot sekundarij, g. dr. Franjo Smerdu, ki je prišel iz Maribora. S tem se je prepotrebno zdravniško mesto v naši bolnišnici izpopolnilo, saj je dotok bolnikov v tukajšnjo bolnišnico izredno velik ter je bil tretji zdravnik nujno potreben.

— **V bolnišnici so umrli** v preteklem mesecu sledeči: Gredar Julija 69 l. občinska reva iz Murske Sobotice, Strniša Alojz 64 l. prevžitkar iz Veržeja, Maroša Evgen 4 l. sin posestnika iz Černelavci, Varga Matija 69 l. posestnik iz Dolnje Lendave, Dugar Verona 27 l. služkinja iz Dol. Lendave, Krenusa Ivan 68 l. kočijaž iz Beltinci, Madjar Franc 20 l. sin posestnice iz Večeslavci, Rautar Jožef 35 l. občinski revež iz Murščaka, Koprivec Štefan 8 l. sin dninarja iz Gornjega Lakoša.

— **Prva seja novega občinskega odbora** se je vršila 25. oktobra v tukajšnjem občinskem uradu. Na dnevnem redu je bilo poročilo o občinskih volitvah in zaprisega novoizvoljene-

ga občinskega odbora. Poročilo o izidu volitev je podal prejšnji župan g. Koder Anton, nadaljno sejo pa je vodil sedanji župan g. Hartner, ki je zaprisegel nove odbornike. Konstituirala se je občinska uprava obstoječa iz predsednika občine in petih članov obč. odbora, ki so: gg. Pertot Kristijan, Cvetko Ludvik, Čeh Franc, Titan Anton in Kūhar Štefan. Po patriotskem nagovoru župana g. Hartnerja so se odposlali brzojavni pozdravi Nj. Vel. kralju Aleksandru, ministrskemu predsedniku dr. Srskiću, ministroma dr. Kramerju in Pucelju ter banu dr. Marušiću. Novi odbor se je spomnil tudi bivšega župana in sedanjega nar. poslanca g. Benka ter sklenil, da se mu pošlje pismena zahvala za njegovo delo in naklonjenost, ki jo je vedno pokazal napram naši občini. H koncu se je v lepih besedah poslovil od navzočih, občinski odbornik g. Nemec Janez, ki je že izza gerentskega sosveta deloval v občinskem odboru.

OGLAŠUJTE V „MURSKI KRAJINI“!

Gornja Lendava

— **Osebnost.** Na šolo Vidonci je bil premeščen iz Bakovec, učitelj g. Weiss D.

— **Trahom.** Vse bolnike, ki bolujejo na očesni bolezni trahom, tempotom obveščamo, da bo od 1. novembra naprej ordinacijski čas za trahom pri tuk. zdravniku od 10. do 1/2 12 ure.

— **Sokol.** Sokolska četa ima 4. novembra svojo redno sejo. Radi važnosti dnevnega reda, predvsem 1. decemb. proslave, prosimo, da se vsi člani uprave seje zanesljivo udeležijo.

— **Zahvala.** Upraviteljstvo narod. šole se najiskrenejše zahvaljuje vsem, ki so na kakršenkoli način prispevali za poplavlence. Nabrala se je vsota 155 Din, ki se je odposlala krajev. odboru Rdečega križa v M. Soboti.

— **Vseh svetnikov** dan je potekel letos izvanredno lepo. V popoldanskem urah se je zbralo, na grobu neznanega vojaka, ki je bil nad vse lepo okinčan od šolske dece, (nebroj občinstva.) Po končanih molitvah je intoniral mladinski pevski zbor pod vodstvom učiteljice gđe. Župan Ane, v srce segajoče pesem „Vigred“ in „Gozdič je že zelen.“

— **Serpentina,** ki je bila pred nekaj meseci na hitro roko popravljena je prišla ob priliki deževja zopet v tisto klaverno stanje. Cesta se je namreč na istem mestu ponovno pogreznila in bo najbrže čez nekaj dni popolnoma nerabna za prevoz. Izgle-

da, da je na tem mestu v globini vodna žila, ki povzroča udiranje cestne plasti, vsled tega je v bodoče vsako površno popravilo zaman. Edino s polaganjem pilotov ali pa cementnih valarjev, bi se dala serpentina urediti za trajen in nemoten promet.

— **Slaba cesta.** Na občinski cesti Trdkova—Dolič je nujno potreben na mestu, kjer teče čez cesto majhen potok, most. Udrtnina, ki jo je napravila voda je zelo nevarna za vsa vozila. Pred nekaj tedni se je baš na imenovanem mestu prevrnil poln voz živine in voznik si je pri padcu zlomil nogo. Doznali smo, da je dala banska uprava občini Dolič potrebno podporo za ureditev ceste, kajti po ureditvi bi jo banovina prevzela kot banov. cesto II. reda. Izgleda pa, da se še dosedaj ni ničesar ukrenilo in da delo spi.

DOPISI

Pertoča. Dne 25. okt. se je vršila prva svečana seja novo izvoljenega obč. odbora. Po svečani zaprisegi obč. odbornikov je prevzel posle novi predsednik g. Kolmanko Josip, ki je pozdravil navzoče ter zagotavljal, da bo vodil novo občino po najboljši vesti ter prosil tudi ves odbor, da mu pri tem vestno pomaga. Nato se je določil red prevzema poslov dosedanjih obćin, kar se je izvršilo od 26. do 31. okt. V obč. upravo so se določili poleg g. predsednika še gg. Partl, Obal, Gomboc, Holsecl in Lenaršič. Za blagajnika se je izvolil g. Rogan, za začasnega delovodjo g. Vogrinčič Anton in za obč. slugo g. Nemec Janez. Odbornik g. Varga je omenil nato, da je na dnevnem redu tudi sklepanje o novem imenu občine in je predlagal, da bi se imenovala občina Sv. Helena. Predlog pa se ni sprejel, ker je večina bila za dosedanje ime. H koncu se oglasi k besedi še podpredsednik g. Partl, ki je v vznešenih besedah vzpodbujal odbor k nesebičnemu delu v korist in blagor naše občine in v blagor naše lepe in velike domovine Jugoslavije. Povdarjal je tudi, da naj se drže vsi smernic, ki nam jih je začrtal naš najvišji gospodar Njegovo Veličanstvo kralj Aleksander I. s svojim manifestom od 6. jan. 1929. Govornik je končal z „Živijo“ vzklikom našemu kralju, čemu se je pridružil ves obč. odbor in v dvorani je zaoril trikratni „Živijo“ našemu vladarju. Predlagal je še, da se pošlje Njeg. Veličanstvu udanostna in g. min. predsedniku pa pozdravna brzojavka, kar se je tudi navdušeno in enoglasno sprejelo.

Rankovci. Posestnik Vrečič iz Zankovec se je pred dnevi vozil po opravkih. Ko se je proti večeru vračal domov, pa ga je doletela nesreča. Ker je bil precej vinjen je padel z voza ter si je pri tem prebil lobanjo. Kljub temu, da so takoj poklicali zdravnika, je bila vsaka pomoč zaman in je nesrečni Vrečič kmalu na to podlegel poškodbam. Nesreča je tem hujša, ker zapuša pokojnik ženo in osem nepreskrbljenih otrok.

Krašči. V petek dne 27. okt. je nenadoma izbruhnil požar pri posestniku Hari Štefanu v Kraščih 15. Okoli 8. ure, ko so bili domači pri zajutruku je začelo goreti nad hlevom in pogorela je streha z ostrešjem ter vsa zaloga sena in slame in nekaj žita. Škoda, ki znaša do 20.000 Din je le delno krita po samopomoči v Kraščih. Zgorel je tudi domači pes.

Strukovci. V smislu novega gas. zakona se sedaj vse gasilstvo pri nas reorganizira. Župe bodo odslej le v vsakem srezu ena. Zato je tudi naša župa v nedeljo 29. t. m. imela svojo izredno skupščino v svrhu likvidacije. Ob tej priliki je skupščina tudi pooblastila dosedanjega žup. načelnika tov. Šohar-ja, da imenuje gas. četi v Ropoči novo upravo, da se tako končno likvidira spor, ki se vleče že drugo leto. Ropočki gasilci pa sedaj naj pokažejo pravo gasilsko složnost in discipliniranost.

Cankova. Dne 4. nov. t. l. prične na Cankovi pletarski tečaj, ki ga je omogočila kr. ban. uprava na ta način, da je stavila brezplačno na razpolago potrebnega učitelja. Prilika je sedaj, da se nas čimveč priuči pletarstva.

Dolnja Lendava. Po daljši bolezni je dne 27. oktobra na Dunaju preminul tukajšnji nadrabin dr. Rudolf Anton. Pokojni je bil nad 40 let v tukajšnji izraelitski verski občini dušni pastir. N. v m. p.

Zveza živinorejskih selekcijskih organizacij v Beltincih razpisuje službo za pomočnika za zveznega potovalnega nadziralca (kontrolnega asistenta). Plača po dogovoru. Prednost imajo prosilci, ki so kmetski sinovi in doma v okolišju Zveze in ki so absolvirali kmetijsko šolo pri Sv. Juriju ob j. žel. Prošnje je predložiti do 1. decembra t. l. Nastop službe s 1. januarjem 1934. Natančneje zveste pri tajniku Zveze.

MED TEDNOM DOMA

V novo ustanovljeni tekstilni tovarni v Čakovcu je prišlo pred dnevi do delavske stavke, ki pa je trajala samo kratek čas. Vzrok je bil, ker so v tovarni plačevali delavcem po 5 Din na dan.

Iz ljubosumnosti je neki kmečki fant v selu Cerani v Bosni, prerazal vrat svoji nekdanji ljubici, ker se je poročila z nekim bogatim človekom.

Med Hrvatsko in Bosansko kostašnico se vrši ves promet preko reke Une s čolnom. Pri zadnjem sejmu se je nabralo posebno mnogo ljudi in brodar je vzel v svoj čoln kar 8 ljudi naenkrat. Sredi reke pa se je čoln nenadoma prevrnil in vsi so se znašli v narastli Uni. Kljub temu, da je le eden znal plavati so se rešili na čuden način.

Jugoslovenski tovorni parnik „Ljubica Marković“ se je na vožnji iz Gruža na Malto blizu Otranta ponesrečil.

V zagrebški elektrarni je eksplodirala cev, v kateri je bila para. Pristisk je vrgel strojnika Horvatiča v steno in je obležal na mestu mrtve. K sreči ni bilo drugih delavcev v bližini. Zaradi eksplozije je ostalo mesto dobri dve uri brez luči.

Žena trgovca Jurišića se je smrtno ponesrečila in je zapustila okrog 10 milijonov v našem denarju. Še predno je mož dosegel to veliko dedščino je umrl, ne da bi zapustil potomcev. Pa tudi drugi sorodniki se dosedaj niso našli, ki bi imeli pravico do milijonov.

V Zagrebu so obsodili na dve leti strogega zapor, na veliko denarno kazen in na izgubo doktorskega naslova bivšega odvetnika Josip Riboli-ja. Imenovani je poleg drugih prestopkov tudi ponarejal menice.

Na sled so prišli velikim golju-fijam neke zagrebške tvrdke, ki je z utajitvijo davkov oškodovala državo za 10 milijonov dinarjev. Država se je vknjižila na njeno imetje, ki je vredno 17 milijonov dinarjev.

Nekdanji poslanec v hrvaškem saboru grof Ljudevit Kulmer, ki je nedavno umrl, je zapustil veleposestvo Popovec banski upravi z določilom, naj se na njem ustanovi sadjarsko-vinogradniška šola za Hrvaško Zagorje; ostala zemljišča pa se naj izroči kmetom. Zapuščina predstavlja vrednost od 2 in pol milijona dinarjev.

V okolici Gospića je povzročil strah in trepet razbojnik Jovanović, ki je tekom zadnjih mesecev s svojo tolpo izropal več kmetij. Pri napadu na neko kmetijo, pa so pred dnevi vaščani ustrelili. Ko so njegovo ženo pripeljali k truplu, ga je ta takoj spoznala in ga še brnila z nogo.

Tvornica špirta Kšetačka v Beogradu je bila obsojena na šest in pol milijona dinarjev globe, ker je vtihotapila v državo štiri vagone špirta.

DRUGOD

V andicourtskem plavžu so se smrtno ponesrečili trije delavci, katere je zalilo tekoče železo. Četrti delavec je močno ožgan in se bori s smrtjo.

Železniška nesreča brzovlaka Cherbourg—Paris, o kateri smo poročali, je zahtevala 35 mrtvih, 19 hudo in 20 lahko ranjenih oseb.

Po najnovejšem poročilo se nahaja v japonskih zaporih nad 12.000 komunistov.

V Slamu je izbruhnila revolucija, ki je zavzela tak obseg, da je moral kralj zbežati v Singapore. Upor je zahteval 2000 človeških žrtev.

Na zapadni meji Češkoslovaške so zadnje dni besneli sneženi viharji. Zapadlo je skoro pol metra snega. Ves promet je bil ukinjen. Pretrgane so bile tudi telefonske in brzojavne žice.

V okolici Skadra, v Albaniji, so bile po večdnem dežju velike poplave. Tudi iz notranjosti države poročajo o prelomih oblakov in poplav.

Po zadnjih vestih je v Rusiji veliko pomanjkanje vžigalic, zaradi česar si ljudje pomagajo z vžigalniki.

V vasi Banatori na Romunskem je eksplodirala mlatilnica in ubila šest oseb.

Neko osemletno dekletce v Nyiregyházi je na polju zgorelo, ko je kurilo ogenj za očeta in mater.

Dinar Albert Petrik iz Szegedina se je zastrupil zaradi strupenega jezika svoje žene.

Dansko kmetijsko ministrstvo je objavilo seznam, po katerem je bilo uničenih do 3. oktobra 117.000 glav živine z namenom, da bi poskočile cene mesu.

Neka ženska v Georgetownu v Britski Guyani je baje rodila sedmorčke. Otroci z materjo vred so zdravi.

Sedemletni Josef Higgins iz Memphisa v Tennesseeju že spi dobrih 600 dni in ga še vedno ne morejo zbuditi iz spalne bolezni. Hranijo ga z injekcijami.

Madžarska bolnišnica v Szentesu sprejema namesto plačila v denarju tudi v zrnju in živilih.

Češkoslovaške državne železnice bodo s 1. januarjem znižale vozne cene za 9 odstotkov.

V Manerbachu pri Dunaju se je neki motociklist s katerim se je vozila neka ženska, zavozil v srnjaka, ki je baš tekel preko ceste. Udarec je bil tako silen, da sta vozač in spremljevalka odletela daleč v stran. Dobila sta težje poškodbe.

Skoro po vsej Franciji je nastalo pravo zimsko vreme. Sneženi viharji so v Chamonixu zahtevali že smrtne žrtve. Tudi iz Anglije prihajajo slična poročila. Zaradi nastalih viharjih na morju so se nekatere ladje komaj in komaj rešile v varno luko.

SOKOL

Redna seja uprave Sokolskega društva M. Sobota bo v sredo dne 8. XI. 1933 ob 20. uri v Sokolskem Domu.

Vse br. čete vabimo, da se pripravljajo za čim lepšo proslavo našega praznika dne 1. XII. 1933.

Čete: Križevci in Puconci naj takoj pošljejo „Malo statistiko“.

Zdravo!

KMETIJSTVO

Silo — posvetovalnica.

Pod to rubriko bomo prinašali odgovore na vprašanja naših naročnikov na vsa vprašanja, ki se tičejo silosev, kvasenja, krmljenja z ensilirano krmo i. t. d. Pri kompliciranih vprašanjih se bomo obračali na g. ing. dr. Turino v Zagrebu, radi česar bo treba prilagati vprašanjem znamke za pisma v Zagreb in nazaj.

Vpr. 1. Ensiliral sem repno listje (nat) zmešano z razsekano repo. Vse to se je dobro stlačilo v silo-jamo in dobro pokrilo z debelo plastjo ilovice pomešano s plevami. Par dni na to pa so izstople iz silosa pene in voda,

TON-KINO

Lastnik G. DITTRICH

V MURSKI SOBOTI

Else Ester in Svetislav Petrović v filmu

ŽENIN GREH

Glazba: Miša Špoljanski.

Šlager tekst: Fritz Rotter.

Režija: Hans Behrendt.

Predstave se vršijo:

v NEDELJO, dne 5. novembra popoldne ob 1/24 uri in zvečer ob 1/29 uri.

Vse knjige in tiskovine ter vse potrebščine, ki jih bo treba nabaviti za nove občine, se dobijo v trgovini Hahn v Murški Soboti.

Kovaški pomočnik

Išče mesto. — Naslov: GRAH JURIJ kovač Gornja Lendava.

PERJE

poceni dobavlja v vsaki množini

E. VAJDA

ČAKOVEC

Vzorci se pošiljajo brezplačno.

3

da kar teče. Bojim se, da se mi silaža pokvari. Kaj naj napravim?

Pri vlaganju in tlačenju repe in repnega listja v silo izstopi iz njega jako dosti soka, ki se silno peni. To penjenje je popolnoma naravni pojav pri ensiliranju tako sočnih rastlin, ki vsebujejo še k temu dosti sladkorja, ki kvasenje preveč pospeši, tako, da pene izstopijo, kakor pri kvašenju zelje in repe v kadeh. Da se to prepreči dajajo na tako ensilažo do 50 cm debelo plast plev ali sečke in se to vse dobro stlači in zapre z ilovico. Pleve ali sečka popije te pene.

V Vašem slučaju ne bi bilo umestno, da bi pokrov odpirali ali kaj spreminjali. Na pokrovec dajte uteži, da ga ne dvigne, nad pokrovcem nabrano vodo in pene pa odstranite in ko se neha peniti, kar traja samo par dni, zamažite vse razpokline na pokrovu, da ne bo imel zrak dostopa.

Tečaj za mlečne kontro-lerje in rodovnikarje naših selekcijskih društev, bo 24. in 25. novembra v Beltincih.

Iz delovanja Združbe trgovcev v Murški Soboti.

Protesti proti davčni praksi.

Soglasno je sklenilo ljubljansko trgovstvo, da priredi protestni shod proti sedajni davčni praksi. Kakor kažejo nekateri članki davčnih uradnikov v zadnjem času, nekateri protesta ljubljanskega trgovstva in vseh gospodarskih stanov ne razumejo pravilno. Zato je potrebno par besedi, da se ta protest ne bo napačno tolmačil, za kar se je pokazala že preočitna tendenca.

Tu treba v prvi vrsti omeniti one čisto nepotrebne pouke, da smo vsi dolžni za državo žrtvovati. Te dolžnosti se gospodarski sloji in zlasti trgovski prav dobro zavedajo in so tudi vedno dokazali. Zato nobenih takšnih nauk ne potrebujejo ter jih z vso odločnostjo odklanjajo.

Prav tako je čisto odveč ono filozofiranje o socialnosti davkov, ki ga najdemo v omenjenih člankih davčnih uradnikov. Gospodarski sloji in trgovski se te svoje dolžnosti v tako visoki meri zavedajo, da morajo nauke v tem pogledu odkloniti že kot žaljive. Znano je vendar, da je večina podjetij plačevala sama ves uslužbenški davek, da je plačevala tudi razne druge davke v celoti sama. Šele kasneje, ko so se davki na uslužbenške prejemke vedno bolj kopičili, niso podjetja mogla več zmagovati teh bremen in so se poslužila zakonitih določil ter odtegnila one zneske, ki jih mora po zakonu plačevati uslužbenec. Mnoga podjetja pa še danes plačujejo tudi te zneske za svoje uslužbence.

Protest proti davčni praksi ne izhaja torej niti iz pomanjkanja državljske zavesti, niti iz pomanjkanja socialnega čuta. Vsaka beseda v tem oziru je že naprej zgrešena, ker bije v prazno.

Protest proti davčni praksi izvira iz čisto realnih vzrokov, ker gotovih pojavov davkoplačevalca ne more razumeti. Če so n. pr. ostali zakonski predpisi enaki, potem ni davkoplačevalca, ki bi razumel, da mora v času gospodarske depresije plačati višji davek, ko v času gospodarske konjunktive. Če padejo cene, če pade s tem zaslužek, potem se mora znižati tudi davčno breme. To je naziranje davkoplačevalcev in temu naziranju nihče ne more odreči logike.

Prav tako ne more razumeti davkoplačevalca, da se po več ko desetih letih prične pobirati taksa, ki se preje ni pobirala. Še manj more razumeti davkoplačevalca, da se nenkrat pobira ta taksa še par let za nazaj, ko so bili računi že davno zaključeni. Čisto izključeno je, da bi mogla davčna uprava dopovedati davkoplačevalcu, da je vseskozi pravilno postopala, ker bi pač morala takso, če je predpisana, pobirati že preje, ali pa jo tudi sedaj ne bi smela pobirati.

Statistični podatki o plačanih davkih dokazujejo, da je ravna Slovenija glede rednega plačevanja davkov takoj za bogato Vojvodino in pred vsemi drugimi pokrajinami. To jasno dokazuje, da so slovenski gospodarski krogi izpolnili svojo davčno dolžnost v vzgledni meri. Nobenega primanjkljaja ne bi bilo v državni blagajni, če bi mogle tudi vse druge pokrajine reči to o sebi. Davčni zastanki, ki so najmanjši v Sloveniji, to enako dokazujejo in zato se pač ni čuditi, če slovenski davkoplačevalci ne razumejo, da se mu nič ne veruje, če se smatra vsaka njegova davčna

prijava kot neresnična. To nezaupanje boli, ker je čisto neupravičeno in tudi krivično, kakor dokazujejo statistike plačanih davkov.

Doživeli smo mnogo primerov, ko se za nobeno ceno ni hotelo verovati, da ima iz usmiljenja kdo človeka v stiski tudi zastoj na stanovanju. Ni se tudi hotelo verjeti, da so nekateri tako dobrega srca, da niso zvišali po vojni niti enkrat stanovanjske najemnine. Hočeš nočeš so morali ti povišati stanarino, ker drugače bi morali za svojo dobro plačevati še davek. Če so nekateri hišni poselniki hoteli imeti na račun najemnikov lastna stanovanja poceni, potem tega še ni treba generalizirati, in zaradi nekaterih ni treba, da bi trpeli vsi.

Velikanska napaka našega davčnega sistema je, da je tako kompliciran, da se niti juristi ne spoznajo več v njem. Zlasti prometni in nekateri drugi davki so tako nejasni, da davkoplačevalec pri najboljši volji ne ve, kaj je njegova dolžnost. Poleg tega pa se zahteva od davčnega zavezanca toliko pisarij, kakor da bi bil že tudi neplačani davčni nameščenec. Menda le ni preveč zahtevano, če davkoplačevalec pričakuje, da mu plačevanje davkov ne bodo oteževale še razne formalnosti.

V nekem članku davčnih uradnikov se govori tudi o tem, da so šibkejši sloji bolj obdačeni ko premožnejši. Mi bi to izpopolnili v toliko, da srednji sloj pri plačevanju davkov res ni zapostavljen. Toda največja podjetja — in zlasti ona, ki so v tujih rokah — pa ne morejo ravno tarnati nad preostro izvedbo davčne enakosti in to menda ni nobena tajnost.

Tu pa treba omeniti tudi razne nabavljalne zadrage, katerih promet je že presegal 100 milijonsko svoto, a kljub temu uživajo še davčne ugodnosti. Alj se morajo res davčni uradniki čuditi, če gospodarski sloji proti temu privilegiju protestirajo?

Naj bo davčna uprava prepričana, da nihče ne bi bil tako srečen, ko gospodarski sloji, če jim proti davčni praksi sploh ne bi bilo treba protestirati. To se vidi tudi iz tega, da so protesti gospodarskih slojev od nekdaj le izjema in da mora biti že nekaj posebnega, če se odločijo za javni protestni shod.

To naj uvaža davčna uprava in se zato tudi malo vmisli v položaj gospodarskega človeka, ki z muko in težavo vzdržuje svoje podjetje in zaposluje ljudi in naj mu ne dela v tem težkem položaju še novih skrbi. To naj prevdara davčna uprava in temu primerno uravna tudi svoje postopanje, pa bo takoj konec protestom proti davčni praksi.

ZA GOSPODINJE

Hiacinte in tulipe.

Precejšnje število rastlin lahko vzgojiš v zimskem času doma v sobi, da bodo cvetele. Sem štejemo predvsem cvetice, ki poganjajo iz čebulic, kakor tulipe in hiacinte.

Vsadi čebulice v septembru, oktobru ali novembru v cvetlične lonce. Nato jih pokrij v kleti kakih 20 cm. visoko z rahlo prstjo. Čez kakih 5 do 6 tednov, poženejo korenine in nato jih prenesi v sobo, najprej na topel prostor, čez nadaljnjih 8 dni pa na okno. Če pa cvetic ne moreš vzgojiti v prvih tednih v kleti, jih pa pokrij s kratko papirno vrečko! V vsak lonec vsadi le eno čebulico. Zemlja naj bo mastna, pa vendar lahka. Če nimaš primerne mastne primesi, pa

Pozor! HEKLIČ ŠTEFAN

trg. z železnino

Točna postrežba!

MURSKA
SOBOTA
LENDAVSKA CESTA

Oblastveno odobrena **zaloga smodnika** (praja) vseh vrst šiber (šprij) patronov in drugih lovskih potrebščin.

namaži lonce, predno jih rabiš, za kakih 5 6 cm na debelo z govejim gnojem in primesjo ilovice. To ti imenitno nadomešča gnojenje, posebno če naložiš gnoj, spodaj nekoliko bolj na debelo. (Dalje sledi.)

Nahod.

Tudi pri nas spremlja nahod večkrat mrzlica, čeprav samo v lahni obliki. Pravega zdravlila zoper nahod pa do zdaj še ni našli. Zdravniki naročajo samo, da se moramo vnaprej varovati, da se ne prehladimo in si ne nakoplujemo nahoda. Boj se človeka, ki kiha, pravijo, ne stiskaj roke človeku, ki ima že nahod, ogni se ga, da ne dobiš od njega bacilov. Seveda moraš še posebno paziti, da ne rabiš robca, ki je prišel v kakršenkoli stik s takim človekom; pa tudi sam pazi, da imaš vedno svež robec. Zato so si že izmislili robce iz tenkega svilenega papirja, ki jih takoj po prvi uporabi sežeš. Nos sam pa si maži z glicerinom, borvazelinom, cinkovim mazilom i. t. d., da ozdraviš kožo sluznico, ki jo je jedka tekočina, ki teče skozi, nos razjedla.

V novejšem času pa so zdravniki našli v jodu sredstvo, ki naj zabrani nahod in ga tudi ozdravi.

Na sto delov vode vzemi en del joda in 5-10 delov jodovega kalija. Kadar si nahoden vzemi na kozarec mleka nekaj kapljic te zmesi in sicer 1½ ure pred jedjo ali pa 2 3 ure po jedi.

Če pa imaš kroničen nahod, pa pojdi k zdravniku, da te on ozdravi.

Tržne cene.

Maribor. Na mariborski svinjski sejem dne 20 oktobra je bilo pripeljanih 280 svinj; cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5-6 tednov stari kom. Din 80 100, 7 9 tednov stari kom. Din 120 160, 3 4 mesece stari kom. Din 200 250, 5-7 mesecev stari Din 350-400, 8-10 mesecev stari Din 450-520, 1 leto stari kom. Din 580-650; 1 kg. žive teže Din 7-8, 1 kg. mrtve teže Din 10-10 75. Prodanih je bilo 163 svinj.

Zagreb. Na zagrebški sejem 25. oktobra 1933 je bilo pripeljanih: 27 bikov, 332 krav, 58 junic, 122 volov, 55 juncev, 98 telet, 200 konjev in žrebet, 1 koza, 344 svinj in 241 prašičev.

Cene v dinarih za kg. žive teže so bile: biki 3.50 3.70, krave za mesarske svrhe 2.70-3.25, krave klobasariče 2 2.50, junice za mesarske svrhe 3.25-3.50, voli I. vrste 4.50, voli II vrste 3.50-3.75, voli bosanski 2.50-3, svinje pitane 8 8.50, svinje za pleme 6 7.5-7.25, prašiči kom. 80 do 130, konji par 3000-5000, žrebeta kom. 1200.

Novi Sad: Novosadska blagovna borza 28. t. m. Tendence neizpremenjena. Promet 61 vagonov. Pšenica bačka okolica Novi Sad Sombor, srednjabačka, slavonska 101-103, gornje bačka 102-104, bačka potiska in ladja Tisa 103 105, gornjebanatska 100 102, sremska 99-101, bačka ladja Dunav in Begej 102-104, južnobanatska 93-95.

Oves: baški, sremski, slavonski 51-53

Ječmen: bački, sremski 62-64.

Koruza: baška sremska 72-74, slavonska 74-76, banatska 69-71, baška ladja Begej 71.50-73.50, ladja Dunav Tisa 72-74, baška sremska nova sušena za oktober pariteta Indija 62-64, baška sremska za december in januar 54-56.

Otrobi: baški sremski 48-50, banatski 45-48.

Fižol: baški sremski beli 130 do 135 Din za 100 kg.

Čakovec: jabolka 2-4, hruške 1-2.50, slive 1-2, grozdje 4-6, breskve 3-4, kostanji 2.50-3, krompir 0.50-0.75, grah raznih vrst 0.90 do 2.50 kumerce 2-2.50, paprika 1 2 Din sveža, piščanci 8-12, kokoši 15-16, race 20-25, goske pitane 45-55, nepitane 25-30, purani 50-60 Din komad.

Prodaj posestvo z lepo novo hišo blizu cerkve. Plačilni pogoji so jako ugodni. Reflektanti naj se javijo pri GUMILAR JANEZU krojaču v Gornji Lendavi. 1

J 368/33-6

Dražbeni oklic

Dne 21. novembra 1933 ob 9. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 18. dražba nepremičnin hiše, njiv, travnikov.

Zemljiška knjiga Petanjci 2/3 vl. št. 62, cel. vl. št. 36.

Zemljiška knjiga Sodišinci 2/3 vl. št. 69 št. 3224/11304 in cel. vl. št. 138.

Cenilna vrednost: 30 226 D. 50 p.

Vrednost pritikline: 535 Din.

Najmanjši ponudek: 20.154 D.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču najpозnejše pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo združitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradi deski sodišča.

Sreško sodišče v M. Soboti, dne 4./10. 1933.